

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 14 februari 1934 kl. 2 e. m.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion angående inrättande av en ekonomisk samhällsnämnd med uppgift att följa näringslivets marknads- och löneläge m. m.

I en inom andra kammaren väckt och till dess fjärde tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 499, har herr *Carlström m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om föranstaltande av utredning angående lämpligaste sättet att åstadkomma en institution — ekonomisk samhällsnämnd — med uppgift att på ett jämförande sätt följa näringslivets marknads- och löneläge och därom sprida upplysning, samt med åliggande att vid lönetvister på arbetsmarknaden söka ingripa till deras lösande genom framhållande av sådana fakta, som kunna tjäna till den för parterna och samhället bästa lösningen, och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan leda.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Motionärerna förmena, att en bidragande orsak till de många gånger stora svårigheterna att åstadkomma en lösning av förekommande lönekonflikter mellan arbetsgivare och arbetare är att söka i bristande kunskap hos parterna om "arbetsmarknadens förhållanden och det ekonomiska livets sammanhang på skilda områden och ur olika synpunkter". För att råda bot för denna brist föreslå motionärerna inrättandet av en "ekonomisk samhällsnämnd" med uppgift att sprida upplysning på hithörande områden samt att vid lönetvister tillhandahålla uppgifter beträffande löne- och prislägen samt konjunkturförhållanden, som kunna tjäna till ledning för medling och överenskommelse.

Samtidigt som utskottet ger sin fulla anslutning till syftet med den föreliggande motionen, måste utskottet ställa sig skeptiskt beträffande möjligheterna att på den föreslagna vägen uppnå några resultat av större värde. Såsom motionärerna själva påpekat, insamlas och bearbetas i mycket stor utsträckning redan nu av statliga organ och även av arbetsgivarnas och arbetarnas egna organisationer statistiska uppgifter, avsedda att ur olika synpunkter belysa förhållandena på näringslivets och arbetsmarknadens områden. Något större behov av en utökad dylik statistik kan enligt utskottets mening icke anses föreligga. För att, utöver vad redan sker, göra de jämförande sammanställ-

ningar av i motionen antydd art, som kunna finnas önskvärda, torde det icke vara nödvändigt att tillskapa ett nytt ämbetsverk av stor omfattning.

Dessutom hava motionärerna säkerligen överskattat betydelsen i förevarande avseende av att parterna i en lönetvist delgivas statistiska uppgifter av ifrågavarande art utöver dem, som med nuvarande förhållanden stå dem till buds. En hel del andra omständigheter torde för parternas ställningstagande vara av långt större betydelse. Möjligen skulle man kunna vinna något av vad motionen åsyftar, om vid en lönekonflikt kunde framläggas offentliga och tillförlitliga uppgifter om de ekonomiska förutsättningarna överhuvud taget för vederbörande företag eller grupp av företag, innefattande bland annat bedömanden ur skälighetssynpunkt av åtskilliga mycket ömtåliga spörsmål, såsom den plan enligt vilken avskrivningar verkställas, frågan om kapitalbildningen inom företagen m. m., allt dock spörsmål, som falla helt utom ramen för den föreliggande motionen och därför ansetts icke böra här upptagas till diskussion.

Utskottet anser sålunda, att den föreslagna ekonomiska samhällsnämnden icke skulle i nämnvärd mån kunna bidra till ett förverkligande av motionens syfte, och får på grund härav hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 februari 1934.

På utskottets vägnar:

ELOF LINDBERG.

Närvarande: herrar *Lindberg* i Umeå, *Ossbahr*, *Landgren*, *Mattsson*, *Falk*, *Frankenberg*, *Näslund*, *Gustavson* i Sala, *Malmqvist* och *Jonsson* i Mörbylånga.

Reservation

av herrar *Malmqvist* och *Näslund*, vilka anfört:

Den av motionärerna framförda tanken att genom ökad ekonomisk upplysning söka åstadkomma bättre förutsättningar att lösa striderna på arbetsmarknaden synes enligt vår mening vara värd beaktande. Även om — såsom utskottet framhåller — det redan nu från såväl statliga organ som enskilda sam-

manslutningar insamlas och bearbetas statistiska uppgifter angående näringslivets ekonomiska förhållanden, så leder detta dock ej till den jämförande auktoritativa översikt, som motionärerna åsyfta.

Om striderna på arbetsmarknaden i fortsättningen skola föras endast ur parternas intressesynpunkter utan hänsyn till deras återverkningar på landets ekonomiska förhållanden i dess helhet, kommer detta säkerligen att leda till ingripanden av allvarigare slag från statsmakternas sida.

Då vi i varje fall anse den av motionärerna föreslagna utredningen vara ett led i den strävan, som från skilda håll förspörjes till förekommande och biläggande av för näringslivet förödande strider på arbetsmarknaden, tillåta vi oss hemställa,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om föranstaltande av utredning angående lämpligaste sättet att åstadkomma en institution — ekonomisk samhällsnämnd — med uppgift att på ett jämförande sätt följa näringslivets marknads- och löneläge och därom sprida upplysning, samt med åliggande att vid lönetvister på arbetsmarknaden söka ingripa till deras lösande genom framhållande av sådana fakta, som kunna tjäna till den för parterna och samhället bästa lösningen av striderna, och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan leda.
